

TEMA DEĞERLENDİRME ÇALIŞMALARI

İĞNENİN DELİĞİ

Elias Howe'nin (Elyas Hov), sabahtan akşama kadar çalışıp didindiği ama yine de yeterli miktarda para kazanamadığı bir işi vardı. Pamuk ipliği ile ilgili makineler üretmeye çalışan bir firmada çalışıyordu. Az kazanıyordu ama işini de seviyordu. Bir gün, imalathanenin kapısından içeriye bir adam girdi.

“Dikiş dikebilen bir makine yapılırsa ne iyi olurdu! Böyle bir makineyi yapan adam, yemin ediyorum, üç aya varmadan zengin olur!” dedi.

Howe, tüm günü adamın söylediği bu sözler üzerinde düşünerek geçirdi. Dikiş dikebilen bir makine! Yani bir dikiş makinesi yapılamaz mıydı? Elbette yapılabilirdi!

Ama nasıl?

Herhâlde bu işi düşünme düşünme olacak değildi.

Howe, kolları sıvadı ve gecesini gündüzüne katarak dikiş makinesi üzerinde çalışmaya başladı.

Bir süre sonra ucunda iğnesi olan bir makine yapmayı başardı. Fakat çok ciddi bir sorunu vardı bu makinenin. Şu hâliyle hiçbir genç kızın alıp çeyizine koymayı hayal edebileceği bir şey değildi. Hem el işiyle rekabet edebilecek kadar iyi dikemiyor hem de iğnesi çok çabuk kırılıyordu.

Howe, iğneye açtığı delikte bir problem olduğunu anlamıştı. Delik, iğnenin tam ortasında minicik bir yuvarlak olarak açılmıştı. İyi de başka nasıl olacaktı ki? İpin geçirileceği delik, nereye açılabilirdi?

Howe düşünüyor ama işin içinden çıkamıyordu. Dikiş makinesi ise çatır çutur iğneleri kırmaya devam ediyordu. Makinesi üzerinde gecenin ilerleyen saatlerine kadar çalışan Howe, yorgun ve ümitsiz bir hâlde yatıp uyudu. (...)

Howe, uykusunda hayatının en korkunç kâbusunu görmüştü ama bu korkunç kâbus, ona aylardır çözemediği dikiş makinesinin iğne problemini çözmesine yardımcı olmuştu.

Doğruca atölyesine gitti ve tıpkı rüyasında gördüğü mızrağın ucu gibi delikleri iğnelerin en ucuna göz şeklinde açtı.

“İşte bu kadar”

İlk dikiş makinesi, tıkr tıkr çalışıyordu artık...

Tarık USLU
Bilim Öyküleri
(Kısaltılmıştır.)

(1-7. soruları metne göre cevaplayınız.)

1. Elias Howe nerede çalışıyor?

Bir fabrikada çalışıyor.

2. Elias Howe dikiş makinesi yapmaya nasıl karar veriyor?

Bir müşterinin “Böyle bir makineyi yapan zengin olur.” demesi üzerine düşünerek karar veriyor.

EK
DEĞERLENDİRME

3. Elias Howe'un yaptığı dikiş makinesinin sorunu nedir?

İğnenin ucu kapalı olduğu için kumaşı düzgün dikemiyor.

4. Elias Howe dikiş makinesinin sorununu nasıl çözüyor?

İğnenin ucuna delik açarak sorunu çözüyor.

5. Metnin konusunu ve ana fikrini yazınız.

Metnin konusu:

Elias Howe'un dikiş makinesini
icat etmesi.

Metnin ana fikri:

Azim ve düşünerek çalışmak.....
başarıyı getirir.

6. Metnin hikâye unsurlarını belirleyiniz.

Varlık kadrosu

Elias Howe, müşteri.

Zaman

Geçmiş zaman

Olay

Elias Howe'un dikiş makinesini
icat etmesi.

Mekân (yer)

Fabrika / atölye

7. Aşağıda verilen kelimelerin zıt anlamlılarını okuduğunuz metinden bularak bu kelimeleri birer cümlede kullanınız.

Kelimeler	Zıt anlamlıları	Cümlelerim
sabah	akşam	Akşam olunca işini bırakıp dinlendi.
tüketmek	üretmek	İnsanlar sadece tüketmek değil üretmek de ister.
az	çok	Çok çalışınca daha iyi sonuçlar elde etti.
gündüz	gece	Gece geç saatlere kadar çalıştı.

8. Aşağıda verilen noktalama işaretlerinin geçtiği birer cümle yazınız.

iki nokta: Çantamda şunlar var: kalem, defter, kitap.

Ünlem işareti: Ne kadar güzel bir gün!

Tırnak işareti: Öğretmen, "Dersinize çalışın." dedi.

Soru işareti: Bugün okula geldin mi?

Virgül: Elma, armut ve muz aldım.

Kısa çizgi: Ankara-İstanbul arası çok uzak mesafe değildir.

Yay ayraç: Atatürk (1881-1938) büyük bir liderdir.

Kesme işareti: Türkiye'nin başkenti Ankara'dır.

9. Aşağıdaki eş sesli kelimeleri farklı anlamlarıyla cümle içerisinde kullanınız.

yaş: Dedemin yaşı çok ilerledi.

yaş: Gözünden bir damla yaş aktı.

çay: Akşamları ailece çay içeriz.

çay: Köyün yanından bir çay akıyor.

10. "Ali, her zaman bütçesine göre harcama yapar." cümlesini en iyi karşılayan atasözünü yazınız.

Ayağını yorganına göre uzat.

11. "Günlerden bir gün Berra evde yalnız otururken bir peri gelmiş yanına. 'Dile ben-den ne dersen güzel kız!' diye sormuş ona. Berra, perinin çok daha sonra ortaya çıkacağını düşündüğünden biraz şaşırılmış."

Yukarıdaki ifadede yer alan anlatım türlerini yazınız.

Öyküleyici anlatım ve betimleyici anlatım kullanılmıştır.